

**Силабус навчальної дисципліни
« Усний послідовний переклад»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська
Освітньо-професійна програма	Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Італійська/українська
Семестр	VIII
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Кузнецова Марина Олексіївна викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	<p>Завданнями навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у студентів інтегральної компетентності як здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або подальшого навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічних, перекладознавчих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Усний послідовний переклад» є процес послідовного перекладу як подвійного інтерпретаційно-породжувального дискурсу.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі, який передбачає вивчення основних принципів усного послідовного перекладу, опанування перекладацьким скорописом, особливості перекладу спеціальних лексичних одиниць.</p>

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	10 год.	-
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	20 год.	-
	консультації	-	-
	самостійна робота	60 год.	-
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>Для успішного освоєння дисципліни студенти повинні <i>знати</i> міжмовні та міжкультурні розбіжності, необхідні для якісного виконання перекладацьких завдань; лексико-граматичні і стилістичні аспекти перекладу; критерії оцінки якості перекладу; методичні і загальнотеоретичні аспекти усного перекладу; міжнародний етикет і правила поведінки перекладача усного перекладу.</p> <p><i>Вміти</i>: виконувати усний послідовний переклад на слух та з аркуша з дотриманням лексичної еквівалентності, граматичних, синтаксичних і стилістичних норм тексту перекладу і темпоральних характеристик тексту оригіналу; вірно розуміти мету перекладу і його прагматичну спрямованість; визначити зміст тексту-оригіналу, що може належати до широко спеціальних і вузькоспеціальних галузей науки і техніки; адекватно вибрати необхідну стратегію перекладу в залежності від жанрової приналежності тексту; вилучати необхідну інформацію із тексту і передавати її засобами іншої мови в залежності від мети комунікації; виконувати лексико-синтаксичні і стилістичні модифікації при перекладі; редагувати переклад, виправляючи лексико-граматичні, семантичні і стилістичні помилки; користуватися системою перекладацького скоропису під час виконання послідовного перекладу.</p> <p><i>Володіти</i>: навичками усного послідовного перекладу текстів різного рівня складності та різної стилістичної і прагматичної спрямованості; навичками відбирати необхідну інформацію і фактичний матеріал для підготовки та проведення дослідження, відповідно до поставленої мети та визначених завдань; аналізувати та порівнювати результати досліджень вітчизняних та іноземних дослідників; критично аналізувати та впорядковувати, класифікувати і систематизувати інформацію, отриману з різних джерел; розширювати власну систему знань, безперервно підвищувати інтелектуальний рівень і рівень професійної майстерності на основі самоосвіти; збирати, накопичувати та аналізувати інформацію з різних джерел, використовуючи інформаційні технології, Internet-ресурси, електронні словники тощо з актуальних перекладознавчих тем.</p> <p>Для успішного освоєння дисципліни «Усний послідовний переклад» студенти повинні володіти комплексними знаннями, отриманими на нормативних практичних й теоретичних курсах загальнофілологічних дисциплін, зокрема, дисциплін: «Теорія і практика письмового перекладу з першої іноземної мови (італійської)», «Теорія і практика усного перекладу з першої іноземної мови (італійської)», «Сучасна українська літературна мова», «Практика усного і писемного мовлення італійської мови», «Лексикологія італійської мови».</p>		
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Курс забезпечує професійний та науковий розвиток; глибоке засвоєння навичок послідовного перекладу та його використання для правильного (адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу; спрямована на ознайомлення студентів з основними моделями та закономірностями процесу послідовного перекладу, видами трансформацій,		

що застосовуються при перекладі текстів, специфікою перекладу окремих розрядів лексики та сполучуваність слів у процесі перекладу, основним принципом перекладацького скоропису.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

ЗК 3. – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. – Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. – Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. – Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Соціально-особистісні компетентності:

- Здатність планувати діяльність і розподіляти в часі власні зусилля на самостійне виконання конкретних завдань;
- Здатність вдосконалювати відповідальність, дисциплінованість, стресостійкість.
- Здатність підтримувати самодисципліну, самокритичність, необхідні для професійної та наукової діяльності.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати італійську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною, італійською та другою західноєвропейською мовами.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.

ФК 14. Володіння теоретичними основами використання італійської мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.

ФК 15. Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.

ФК 16. Володіння граматиною, лексикою і фонетикою італійської мови на рівні C1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (*Quadro comune europeo di riferimento per la conoscenza delle lingue (QCER)*)).

ФК 18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами італійської, другої західноєвропейської та української мов для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК 19. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з італійської мови обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 20. Здатність до аналізу тексту оригіналу, до застосовування відповідних перекладацьких стратегій (здійснення передперекладацького аналізу тексту; виокремлення правильної перекладацької стратегії; визначення одиниці перекладу, оцінювання та добір мовних засобів для

реалізації адекватного перекладу), презентувати текст перекладу.

ФК 21. Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.

ФК 22. Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати завдання та методи перекладу, особливості послідовного перекладу; методичні і загальнотеоретичні аспекти усного перекладу; поняттєвий апарат перекладознавства, концепції вітчизняних та зарубіжних фахівців;

Знати мовні та культурні особливості Італії та України; зокрема лексичні, стилістичні та граматичні особливості мов цих країн;

Знати основні критерії оцінювання якості перекладу та орієнтуватися на них у роботі; міжнародний та національний етикет і правила поведінки усного перекладача.

Вміти виконувати усний послідовний переклад на слух та з аркуша з дотриманням лексичної еквівалентності, граматичних, синтаксичних і стилістичних норм тексту перекладу, вірно розуміючи мету перекладу і його прагматичну спрямованість.

Вміти визначити зміст тексту-оригіналу, що може належати до широко спеціальних і вузькоспеціальних галузей науки і техніки та адекватно вибирати необхідну стратегію перекладу.

Вміти виконувати морфологічні і синтаксичні трансформації різного роду, а також лексико-синтаксичні і стилістичні модифікації при перекладі;

Вміти користуватися системою перекладацького скоропису під час виконання послідовного перекладу.

Здатність використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію.

Здатність обґрунтовувати власний погляд на проблему, вміти захистити свої результати в дискусії з колегами.

Добре адаптуватися до нових ситуацій та умов освітнього процесу, приймати самостійні рішення в процесі застосування набутих знань у різних сферах професійної діяльності – мовознавчій, культурознавчій, освітній тощо і нести за них повну відповідальність;

усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою самовдосконалення, поглиблення набутих і здобуття нових фахових знань; відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

Навчальна логістика (тематичний план)	Змістовий модуль 1.Послідовний переклад як вид професійної діяльності
	Тема 1. Основні види усного перекладу
	Тема 2. Семіотичний аспект перекладу
	Тема 3. Проблеми перекладу реалій
	Тема 4. Перекладацький скоропис
	Тема 5. Основні принципи перекладу інтернаціоналізмів та реалій.
	Тема 6. Особливості перекладу фразеологізмів.
Тема 7. Основні принципи перекладу топонімів	

Система оцінювання результатів навчання

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/П	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
-------	-------------------------------------	-----------------------------

1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Прослухати аудіо тексту і виконати реферативний переклад даного запису:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент добре володіє теоретичним матеріалом, необхідним для

	здійснення перекладацького аналізу тексту.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)); студент демонструє поверхневий перекладацький аналіз тексту.
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент не володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із трьох завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	45-50 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	36-44 балів	4 (добре)
50% - 74%	26-35 балів	3 (задовільно)
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі **заліку**

Відмітка про **залік** у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

<p>Політика курсу</p>	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Даценко Ю.П. (2013). <i>Arte dell'interpretazione</i>. Навчальний посібник з усного двостороннього перекладу з італійської мови для студентів IV-V курсів перекладацьких і філологічних факультетів/інститутів. К.: Вид. центр КНЛУ. 2. Monacelli C. (2001). <i>Interpreti si diventa!</i> Milano: FrancoAngeli. 3. Salmon L. (2017). <i>Teoria della traduzione</i>. Milano: FrancoAngeli. 4. Osimo B. (2011). <i>Manuale del traduttore</i>. Milano: Hoepli. 5. AA. VV., Leone P., Mezzi T. (2011). <i>Didattica della comunicazione orale. Lingue seconde e italiano a scuola e all'università</i>. Milano: FrancoAngeli. 6. Popović A., Osimo B. (2022). <i>La scienza della traduzione: Aspetti metodologici. La comunicazione traduttiva</i>. Milano: Hoepli. 7. Logaldo M. (2021). <i>Teoria e tecnica della traduzione audiovisiva. Tradurre, adattare, sottotitolare per lo schermo</i>. Roma: Audino. 8. Gheno V. (2019). <i>Potere alle parole</i>. Torino: Einaudi. 9. Алексеева И.С. (2001). <i>Профессиональный тренинг переводчика</i>. Санкт-Петербург: СПб.: Издательство «СОЮЗ». <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Petillo M. (2012). <i>La traduzione audiovisiva nel terzo millennio</i>. Milano: FrancoAngeli. 2. Gobber G. (2022) <i>Lineamenti di linguistica</i>. Milano: Vita e Pensiero. 3. Eco, U. (2010). <i>Dire quasi la stessa cosa</i>. Milano: Bompiani. 4. Savagnoli, F. (2012). <i>La voce del testo. L'arte e il mestiere di tradurre</i>. Milano. 5. Ranzato I. (2011). <i>La traduzione audiovisiva. Analisi degli elementi culturospecifici</i>. Roma: Bulzoni. 6. Bricchi M. (2018). <i>La lingua è un'orchestra. Piccola grammatica italiana per traduttori (e scrittori)</i>. Milano: Il Saggiatore. 7. Steiner G. (2019). <i>Dopo Babele. Aspetti del linguaggio e della traduzione</i>. Milano: Garzanti.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Новинний сайт. <http://ua.euronews.com/>
2. Новинний сайт. <http://www.radio1.rai.it>
3. Аудіоматеріали: <https://www.raiplaysound.it/radio3>
4. Застосування машинного перекладу.
http://www.lostintranslations.net/blog/category/Machine_translation/#act=index
5. Сайт проф.Озімо Б. <http://www.trad.it>
6. Курс перекладу онлайн. http://courses.logos.it/corso_traduzione/bosimo.html
7. Словник вид. Treccani. Treccani, www.treccani.it.
8. Словник вид. Corriere. <https://dizionari.corriere.it/>
9. Словник вид. Hoepli. <https://www.hoepli.it/>